

Zelo netočno avstrijsko poročilo o varstvu manjšin

Avstrijsko poročilo o varstvu narodnih manjšin je zelo pomanjkljivo.

Narodni svet koroških Slovencev se je v začetku avgusta zelo kritično odzval na avstrijsko poročilo k okvirni konvenciji Sveta Evrope o varstvu narodnih manjšin. V poročilu piše, da je z manjšinami v Avstriji vse v najlepšem redu, kar pa ni res, je pojasnil celovski odvetnik Rudi Vouk.

Lucija Kavčič | Flickr/Wolfgang, Wikipedia/Johann Jaritz, Matic Štojs Lomovšek

Poročilo k okvirni konvenciji Sveta Evrope o varstvu narodnih manjšin je poročilo, ki ga mora vsaka članica Sveta Evrope poslati v Strasbourgu o izpolnjevanju omenjene konvencije, odbor ministrov pa nato po navadi sprejme določena priporočila v zvezi s tem. Redni ciklus večinoma poteka na pet let. Čeprav je avstrijsko poročilo zelo obsežno in ima kar 254 strani, v Narodnem svetu koroških Slovencev (NSKS), eni od krovnih organizacij slovenske manjšine na avstrijskem

Koroškem, z njim nikakor niso zadovoljni. V NSKS v pisnem stališču, ki ga je pripravil predsednik Društva koroških slovenskih pravnikov Rudi Vouk, na 47 straneh podrobno pojasnjuje, kako sami vidijo avstrijsko izpolnjevanje določil konvencije Sveta Evrope. Odvetnik Rudi Vouk opozarja, da je Svet Evrope v zadnjem pregledu stanja v Avstriji leta 2017 podal več zelo konkretnih priporočil na področju rabe uradnega jezika, na področju topografije in na področju zastopstva manjšine.

»Avstrija ni niti enega od teh priporočil uresničila, niti ga ni začela obravnavati, kar je pravzaprav porazno stanje, v stališču k priporočilom pa se Avstrija spreneveda. Dela se, kot da teh priporočil ne bi bilo, oziroma ne prikazuje dejanskega stanja na korekten način,« je poudaril Rudi Vouk in kot primer navedel, da so na Dunaju na priporočilo Sveta Evrope, naj Avstrija ustvari učinkovit način rabe manjšinskega jezika za pripadnike manjšine in pregleden način uveljavljanja pravice do dvojezičnih

topografskih napisov, v poročilu zagotovili, da je Avstrija pravna država in da se ima vsak pravico pritožiti pred sodiščem. Vendar je to, kot pojasnjuje Rudi Vouk, samo delno res, ker pripadniki manjšine nimajo učinkovite možnosti pritožbe, saj te zaradi ustavnega ranga ureditev glede manjšinskih pravic ne morejo uspeti.

Zamolčani 7. člen

»Vzeli so nam pravico do rabe slovenščine kot uradnega jezika pred številnimi organi, na primer pred sodiščem v Celovcu, ali v občinskem uradu v Hodišah ali v Galici,« nadaljuje Rudi Vouk in pojasnjuje, da je v skladu s sedanjo ureditvijo slovenščina dopustna samo pred določenimi uradi, pred drugimi pa pravno ne, čeprav bi v skladu z avstrijsko državno pogodbo (ADP) morala biti. Podobno je tudi z dvojezičnimi napisi. Teoretično se je sicer mogoče pritožiti, da neki dvojezični napis manjka, vendar pritožba ne bo uspešna, ker je v avstrijski ustavi zapisano, da so dvojezični napisi samo tam, kjer so, drugje, kjer bi morali še biti, jih pa ni. »Dejansko možnosti pritožbe nimamo, avstrijsko poročilo pa to kratko malo zamolči,« je poudaril Rudi Vouk. Še huje je, da avstrijsko poročilo 7. člena ADP, ki je osrednje določilo manjšinskega varstva Slovencev v Avstriji, sploh ne omenja: »Delajo se, kot da tega določila sploh ne bi bilo več,« je opozoril Vouk in menil, da bi glede tega morala biti še posebej pozorna tudi Slovenija.

Brez dialoga

Poleg vsega že naštetega pa v avstrijskem poročilu niso zapisali, kaj se dogaja z razvojem pomoči manjšini. V poročilu sicer piše, katere podpore slovenska manjšina dobiva in kakšne so ureditve na posameznih področjih, vendar pa je spet zamolčano, da ne poteka nobena razprava o tem, kje bi bilo treba kaj spremeniti, kot je to na primer na šolskem področju, kjer so reforme, kot meni Rudi Vouk, nujne. »Delajo se, kot da bi bilo vse v najlepšem redu, čeprav dejansko obstaja dolg seznam odprtih vprašanj, o katerih ni dialoga, niti razprave,« še pravi celovski odvetnik Rudi Vouk, ki je kritičen tudi do priporočila Sveta Evrope, da bi Avstrija morala vzpostaviti učinkovito možnost manjšinskega zastopstva. Kot pravi Vouk, se na tem področju ne dogaja dobesedno nič: »Prej bi rekel, da postaja vedno slabše, ker se vodi le neke vrste podržavljena manjšinska politika, se pravi, vlada imenuje neke predstavnike v sosvete, tiste, ki ji pač najbolj ustrezajo, kakšne transparentnosti ni, volitev ni, kakšne demokratične legitimacije ni. S tem pa tudi ni kakšne javne razprave o tem, kaj se v manjšinski politiki dogaja.« Zelo narobe pa je tudi to, da so avstrijske zvezne oblasti slovenski manjšini na Koroškem dale samo štiri tedne za odziv na poročilo, in to sredi poletja, ta odziv pa naj bi bil dolg le pet strani in že usklajen med manjšinskimi organizacijami. »To je smešno. Tako ne moreš voditi resnega dialoga,« je komentiral Rudi Vouk, ki je še dejal, da je podobno tudi na deželni ravni na Koroškem, kjer prav tako ni zadostne volje za ukvarjanje z manjšinsko tematiko.

Manj učiteljev

Medtem pa se s težavami ukvarja tudi slovenska manjšina v Italiji. Stranka Slovenska skupnost (SSk) je namreč opozorila na problematiko slovenskih šol v Furlaniji Julijski krajini in nasprotuje načrtom zmanjševanja števila učiteljev. »Brez šol si ni mogoče predstavljati razvoja naše manjšine,« so pri SSK zapisali v sporočilu za javnost in opozorili, da bi moral urad za slovenske šole zaživeti v skladu z zaščitnim zakonom. Vlada v Rimu bi morala urediti pravni status tega urada in mu zagotoviti potrebno upravno avtonomijo, da bo lahko

Številni kraji na avstrijskem Koroškem so še danes brez dvojezičnega krajevnega napisa (na sliki najbolj severna slovenska vas Djekše).

Avstrijsko poročilo 7. člena ADP, ki je osrednje določilo manjšinskega varstva Slovencev v Avstriji, sploh ne omenja.

uresničeval naloge iz zaščitnega zakona in samostojno razporejal učno osebje na šolah in zavodih s slovenskim učnim jezikom. SSK zahteva tudi, naj se o vprašanju seznama učnega osebja na slovenskih šolah izreče italijanski minister za izobraževanje, vprašanje avtonomnosti slovenskega šolstva v Italiji pa bi se moralo uskladiti na meddržavni ravni med Italijo in Slovenijo. Kot je poročal Primorski dnevnik, se namreč načrtuje zmanjšanje učiteljskega kadra v slovenskih šolah – ne pa tudi v italijanskih, zato naj bi bilo v slovenskem šolstvu v Italiji ogroženih kar okrog 50 delovnih mest. [D]

Upajmo, da slovenske šole v Italiji ne bodo ostale brez učiteljev.